

Кафедра хорового та оперно-симфонічного диригування

СИЛАБУС

з дисципліни «Фах» (оперно-симфонічне диригування)

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I-IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1-8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	24
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	256
Освітньо-професійна програма	Хорове та оперно-симфонічне диригування	Лекції	-
		Семінари	-
		Практичні/семінарські	-
		Індивідуальні	256
		Самостійна робота	464
Статус	Обов'язкова	Семестровий контроль	Заліки: 1,3,5,7 Іспити: 2,4,6,8

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Дяченко Юрій Станіславович, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Dyachenko%20(1).pdf
e-mail	yuriyd_@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Фах» (оперно-симфонічне диригування) складено відповідно до освітньо-професійної програми «Хорове та оперно-симфонічне диригування» підготовки бакалавра. Силабус визначає обсяг знань здобувачів освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Фах» (оперно-симфонічне диригування); необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти.

Метою дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері оркестрово-диригентського музичного мистецтва, рівень компетентності яких визначено досконалим володінням сучасними креативними технологіями реалізації задуму мистецького продукту, фаховою, науковою та педагогічною майстерністю.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких компетентностей, зокрема:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні **знати:**

- специфіку оркестрового виконавського мистецтва у відповідності до історико-художніх процесів;
- етапи розвитку диригентського виконавства;
- оркестровий репертуар;
- необхідну термінологію;
- принципів постановки виконавського апарату;
- методи репетиційної роботи з оркестром;
- основні засади оперно-симфонічної диригентської педагогіки.

Уміти:

- відтворювати оркестрові партитури на фортепіано;
- донести до оркестрового колективу художню ідею виконуваних творів;
- виконувати оркестрові твори опери різних стилів та епох із використанням техніко-виражальних диригентських засобів при створенні яскравих інтерпретацій;
- аналізувати оркестрову та оперну партитуру хорову звучність і мобільно виправляти недоліки виконання.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема, **загальних:**

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12. Здатність працювати автономно.
- ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

спеціальних (фахових):

- СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
- СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.
- СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання.

У результаті навчання здобувач освіти повинен:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

Тема 1. Вивчення та диригування творів композиторів епохи віденського класицизму. Вивчення композиторського стилю віденської класичної школи, опанування особливостей інтепретації таких творів.

Тема 2. Вивчення і диригування творів композиторів періоду раннього романтизму та українських митців. Опанування прийомів диригентської техніки, що спрямовані на відтворення музики періоду романтизму.

Тема 3. Вивчення творчості композиторів пізнього романтизму. Оволодіння прийомами мануальної диригентської техніки, засобів художньої виразності характерних для творчості композиторів епохи пізнього романтизму.

Тема 4. Вивчення творчості композиторів імпресіоністів. Опанування та впровадження у виконавських інтерпретаціях характерних техніко-виражальних елементів, що є притаманними даному стилю.

Форми та технології навчання

Індивідуальні заняття, презентація.

Самостійна робота, що включає в себе опрацювання набутих знань та навичок під час індивідуальних занять, інтерпретаційний аналіз виконуваних творів, вивчення інтерпретаційних версій творів у виконавській творчості провідних диригентів, створення анотацій до творів.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, YouTube, Zoom, Google meet

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

90–100–A– відмінно

- розкриття засобами диригентської техніки художнього змісту творів виконуваної програми;
- натхненність виконання у поєднанні з розумінням структури творів, вибудуванням часткових та генеральної кульмінацій, відчуттям стилістики кожного твору програми;
- доцільність використання розмаїття диригентських засобів виразності, їх відповідність образній сфері творів.

82–89–B– добре

- якісне виконання усіх форм контролю успішності;
- диригування програми не вирізнялось натхненністю.

75–81–C– добре

- достатньо якісне виконання усіх форм контролю успішності;
- наявні певні недоліки мануальної техніки;
- аналіз твору недостатньо розгорнутий.

64–74–D– задовільно

- задовільне виконання програми та всіх форм контролю успішності

60–63–E– задовільно

- недостатні знання програми;
- має вади мануальної техніки й недостатню наполегливість у навчанні

упродовж семестру.

35–59–FX– незадовільно

- незнання програми напам'ять, слабкий за рівнем аналіз обов'язкового твору, невиразний спів хорових партій тощо.

0–34–F– незадовільно

- здобувач освіти не виконав індивідуальний навчальний план.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, мистецьких конкурсах оперних та симфонічних диригентів, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела

1. Вороновська О.В. Музичний жест у науково-поняттєвій системі музики: історія та сучасність. Музичне мистецтво і культура. Одеса, 2020. Вип. 30. Кн. 1. С. 57–63.
2. Макаренко Г. Творчість диригента: естетична цінність гармонії [текст]/ Герман Макаренко // Київське музикознавство : зб. ст. / Нац. муз. акад. України імені П. І. Чайковського [та ін.]. — К., 2007. — Вип. 23 : Культурологія та мистецтвознавство. — С. 160—170.
3. Мурза С. А. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен: компаративно-технологічний підхід : дис. ... канд. мистецтвознавства. Одеса : ОНМА імені А. В. Нежданової, 2021. 196 с.
4. Мурза С. М. Диригентський жест як об'єкт семіотичного аналізу [текст] / С. Мурза // Наук. вісн. / Одеська держ. муз. акад. імені А. В. Нежданової. — Одеса, 2019. — Вип. 29, кн. 1 : Музичне мистецтво і культура. — С. 42-51.
5. Плужніков В. М. К. Л. Дорошенко – дирижёр, педагог, просветитель : монографія / Харк. нац. ун-т мист. імені І.П. Котляревського. Харків : Колегіум, 2016. 338 с
6. Ракочі В. О. Оркестр у музичному просторі Європи XVII-XXI століть. Витоки. Трансформації. Концепції : монографія. Київ: КМАМ 115 імені Р.М.Глієра. Ніжин. Чернігівської обл.: ПП Лисенко М. М., 2020. 352 с. 29. Рождес

7. Рожок В. Сонячний маестро. Київ: Автограф. 2006. 246 с.
8. Adenot, P. The orchestra conductor. *Transposition* [Online], 5 | 2015, Online since 22 November 2015, connection on 30 July 2019. DOI : 10.4000/transposition.1296 <http://journals.openedition.org/transposition/1296>
9. Biasutti, M. Orchestra rehearsal strategies: Conductor and performer views. *Musicae Scientiae*. 2013. 17(1), P. 57–71. DOI: 10.1177/1029864912467634
<https://www.researchgate.net/publication/258173330>
- 10.